

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania Z. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z wniosku Z. M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. o emeryturę – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w T. z dnia 15 listopada 2013 r., sygn. akt IV U [...], oddalającego odwołanie Z. M. od decyzji organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2013 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu emerytury z uwagi na to, że Z. M. nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na pierwszej podstawie kasacyjnej określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie autora skargi w sprawie występują istotne zagadnienia prawne dotyczące: „Wskazania, czy w oparciu o art. 32 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej możliwym jest nierówne traktowanie podmiotów przez władze publiczne oraz dyskryminacja w życiu społecznym lub gospodarczym w sytuacji, gdy podmiot wykonuje pracę nie w ramach zatrudnienia jako pracownik, ale w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej (samo zatrudnienie) w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

- Wskazania, czy w oparciu o art. 32 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej możliwe jest uzyskanie uprawnień do wcześniejszego świadczenia emerytalnego przez podmiot, który świadczył tożsamą pracę w ramach innego stosunku prawnego w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ze względu na zasadę równego traktowania obywateli przez władze publiczne i zakaz ich dyskryminacji w życiu społecznym i gospodarczym”.

Wskazano, że „...skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z następujących względów: Sąd Apelacyjny w [...] w zaskarżonym wyroku nie zastosował dyspozycji art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, która zakazuje nierównego traktowania oraz dyskryminacji w życiu społecznym i gospodarczym. Przyznanie uprawnienia do wcześniejszego świadczenia emerytalnego na rzecz wyłącznie „pracowników” narusza zasadę równego traktowania. Skoro wszyscy obywatele są równi wobec prawa to niezgodne z zasadą równego traktowania jest przyznanie uprawnień dla jednej grupy „pracowników”, a wyłączenie z tego zakresie innych osób - dla których obu to grup jedynie skutkiem jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Obie bowiem grupy zarówno pracownicy jak i samozatrudnieni (prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą) - w ramach wykonywanej pracy podejmują czynności w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie chodzi tutaj o szczególne warunki nawiązania stosunku pracy czy też wykonywania stosunku pracy w ramach danego stosunku prawnego - lecz o szczególnie negatywne warunki i ich szczególny charakter.

Owe szczególne warunki i ich charakter nie dotyczą nawiązania stosunku pracy czy też podporządkowania - ale z okoliczności towarzyszących wykonywanej już pracy. Zarówno praca w ramach stosunku pracy jak i jednoosobowej działalności gospodarczej jest - taką samą pracą pod względem jej wykonywania i przy jej wykonywaniu istnieją takie same warunki. Kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony będąc pracownikiem jak i kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą wykonują taką samą pracę. Jeżeli zatem ich warunki pracy są takie same - szkodliwe lub o szczególnym charakterze - to przyznanie tylko jednemu z nich uprawnienia do wcześniejszej emerytury stanowi naruszenie zasady równego traktowania. W związku z ww. argumentacją osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą jest dyskryminowana w życiu społecznym i gospodarczym, albowiem mimo, że jej skutkiem jest wykonywanie i wykonanie takiej samej pracy - to tylko i wyłącznie na brak stosunku prawnego „umowy o pracę” nie może uzyskać takiego samego świadczenia jak osoba, która jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę i dzięki temu jest „pracownikiem”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne

zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); przy czym twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z naruszeniem przepisów prawa materialnego, których dotyczą przedstawione w uzasadnieniu wniosku zagadnienia prawne.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

I.n